

PUTOVANIE RELIKVIÍ 26. 9. - 15. 12. 2019

„Milosrdná láska získava svet!“ sv. Vincent de Paul

DUCH SVÄTÉHO VINCENTA DE PAUL

Tristošesťdesiat rokov po smrti Vincenta de Paul a Lujzy de Marillac zostáva ich duch medzi nami s neporovnateľnými výrazmi identity. Hoci sa všetko mení a zaniká, ako osoby, kultúry, formy, zvyky a ideológie, duch zostáva nezmenený a stály. Ak má niečo pretrvať v „misii“ a v „láske“, je to práve duch, ktorý ich charakterizuje a odlišuje tak, ako si to želal Zakladateľ, ktorý nám zanechal nasledovaniahodný príklad.

Ak tomu tak nie je, potom už misia a láska nebudú existovať a nebudú pôsobiť ako vtedy, keď Duch Svätý vnukol Vincentovi de Paul zakladateľskú charizmu. Čo sa nej týka, pri ktoromkoľvek predmete jeho príhovorov, poučení a duchovných skúseností, neustále je na jeho perách a svedčí o jeho duchovnom a apoštolskom živote, ktorý ma oživovať misionárov a dcéry kresťanskej lásky. Vincent bol tak hlboko presvedčený, že bez evanjeliového ducha nemožno nič dosiahnuť, že mohol povedať so svätým Pavlom: *«Kto nemá Kristovho ducha, ten nie je jeho»* (Rim 8, 9).

Preto vtedajší sekretár P. Vincenta, brat Bertrand Ducourneau /Dükurnó/, zdôraznil prvoradú dôležitosť žiť slovami a skutkami podľa ducha zdedeného svätým Zakladateľom: *«Je dôležité, aby rozhovory Pána Vincenta v Spoločnosti trvali naďalej, aby tak – ak ju Boh bude chcieť ponechať – v nej stále všetky národy spoznávali ducha tohto apoštolského muža, ktorého si budú tým viac vážiť, keď uvidia, akým evanjeliovým duchom žil. Táto úcta, ktorú máme preukazovať zakladateľom spoločností, značne prispeje k vzrastu a posväteniu našej Spoločnosti»*.

Podobné presvedčenie mali aj nástupcovia Zakladateľa pri vedení Misijnej spoločnosti a Vincentskej rodiny. Bezpochyby najviac rozvinuli tému, ktorá sa týka prehlbovania „základného“ ducha komunity, pretože len takto bude svedkom Krista a služobnicou Cirkvi a chudobných. Zamerali sa na svätého Zakladateľa, pretože vidia jeho úprimnosť, *«čo do činnosti a prejavu»*, ako by povedal Ducourneau /Dükurnó/.

ZAODIAŤ SA DUCHOM KRISTA

Keď uvažujeme nad slovami a životom svätého Vincenta de Paul, zachytí nás jeho zápas o vyprázdnenie seba samého a naplnenie sa Duchom Božím a duchom Ježiša Krista, jeho Syna, poslaného na svet evanjelizovať chudobných. Je pravdivé, keď hovorí, že vždy nie je ľahké vedieť, o ktorom duchu hovorí, či ide o Ducha Svätého ako tretej osoby Najsvätejšej Trojice, alebo o ducha s malým písmenom, ktorý je zložitý a má viac významov: štýl alebo

talent byť a konať, zdatnosť, ktorá posilňuje, vzduch, ktorý okysličuje, oživujúca miazga, apoštolské nadšenie a pod.

Dnes by sme boli radi, keby sa Pán Vincent viac zastavil pri vysvetľovaní, ako on cíti prítomnosť Ducha Svätého a lásku k Ježišovi, uspokojuje sa však s krátkym vysvetlením: *« Keď hovoríme, že Duch Svätý v niekom pôsobí, rozumieme pod tým, že Duch Svätý prebýva v tejto osobe, dáva jej tie isté náklonnosti a dispozície, aké mal Ježiš Kristus, keď bol na zemi. Spôsobujú v ňom to, že koná – nehovoríme, že tak isto dokonale, ale – v miere darov tohto božského Ducha».* (Coste XII, s. 108, 196. konferencia).

Niet pochyb, že zvyčajne sa vytvára úzky vzťah medzi závislosťou na Duchu Svätom a na duchu Ježiša Krista. Trilógia: Ježiš Kristus, evanjelizácia a chudobní, podáva v zhustenej forme myšlienku a duchovnú i pastoračnú skúsenosť svätého Vincenta a dáva jednotu jeho katechézám, zvlášť pre misionárov a sestry.

Príklad Ježiša vedeného Duchom Svätým k modlitbe na púšť a na horu, do synagóg, kde vyučoval z Písma a uzdravoval chorých, podnecoval svätého Vincenta konať podobne. Duch Boží ho viedol k tomu, aby sa podobal Kristovi, ktorého duch lásky a milosrdenstva premieňa tých, ktorí ho nasledujú ako apoštoli evanjelia, čím pokračujú v poslaní lásky Spasiteľa sveta.

Ak je tomu tak, potom závislosť na Duchu Svätom sa u svätého Vincenta premieňa na cestu nasledovania Ježiša misionára, blízkeho ľuďom, jednoduchého, pokorného, láskavého, ovládajúceho sa a plného horlivosti pre Otcovu slávu a spásu ľudu. Tieto apoštolské čnosti utvárajú jeho identitu a majú byť vlastnou a základnou identitou ním založených spoločností. Napríklad, keď rozpráva o pokore, hovorí, že je to naša „pečať“ a naše „heslo“: *«Keď sa nás pýtajú na stav, prosme ho, aby nám dovolil povedať: «Je ním pokora». Nech je to naša čnosť. Ak nám povedia: «Kto tam ide?» - «Pokora!» Nech je to naše heslo»* (Coste XII, s. 206, 203. konferencia). Tie isté alebo podobné slová povedal, keď hovoril o ďalších čnostiach, ktoré tvoria ducha misie a lásky, ktoré porovnával k mocnostiam duše posilňujúc život v láske.

Pavlov výraz: *«zaodiť sa Kristovým duchom»*, má svoj plný význam u Zakladateľa. Zdôrazňuje jeho naliehavosť a potrebu od chvíle, kedy bude v kontakte s *«chudobným ľudom»*. Túto vetu dal vytlačiť aj do úvodného listu Všeobecných pravidiel Misijnej spoločnosti: *«... ľudia, čo sú povolaní pokračovať v Kristovom poslaní – a to je predovšetkým hlásanie evanjelia chudobným – majú byť naplnení Kristovým zmysľaním a ideálmi, ba úplne jeho Duchom a kráčať v jeho stopách.»*

Ak dobré skutky v Cirkvi a v prospech chudobných tými, ktorí sa pokúšajú nechať sa preniknúť misionárskym duchom sú nespočítateľné, nie je tak u tých, ktorí odporujú božiemu Duchu, pretože odmietajú jeho posväcujúcu a apoštolskú činnosť a zostávajú v stave ochabnutosti, t. j. „kresťania na papieri“, „živé mŕtvolky“, „telá bez duše“, „suché ratolesti“, „misionárske strašidlá“. Tieto prirovnania vyplývajú jednak z biedy tých, ktorí nenapomáhajú misii Ducha a z druhej strany z naliehavosti zaodiť sa duchom Ježiša Krista, evanjelizátora, aby mohli pokračovať v jeho diele spásy láskou.

BUĎTE NAPLNENÍ KRISTOVÝM DUCHOM

Pri rozvíjaní témy lásky a zamyslení sa nad solidaritou s tými, ktorí trpia, Vincent de Paul nás vovádza do svojich najhlbších pocitov: *«Čože? Byť kresťanom a vidieť svojho utrápeného brata a neplakať s ním, nebyť chorý s ním? To znamená nemať lásku. To je papierový kresťan! To je človek bez ľudskosti, taký je horší od zvierat»*. (Coste XII, s. 271, 207. konferencia).

Napriek tomu, že svätý Vincent nie vždy objasňuje rozdiel medzi poslušnosťou Duchu Svätému a výzvou kráčať v šľapajach Ježiša súciteľného a milosrdného, kontext a zámer jeho zásahu pomáhajú určiť zmysel dotyčného významu. Jeho život od „obrátienia“ a jeho poučenia o duchu závisia od charizmy, ktorú dostal, aby šíril Božie kráľovstvo a na ktorej majú mať účasť aj jeho nasledovníci evanjelizáciou slovami a skutkami. Nezabúdajme, že v jeho prípade bola zakladateľská charizma posilnená charizmou Zakladateľa, a to charitatívnou láskou.

Pravdivosť týchto slov potvrdzuje jeden fakt: Vitálnosť apoštolských diel, misií, rôznych druhov služby pre chudobných nám zjavujú apoštolskú horlivosť, ktorá v ňom horela, ako u prvých učeníkov, skutočných hrdinov v boji proti zlu. Niet iného vysvetlenia, ktoré nás vedie k tomuto zámeru, hoci sa pokúšame dokázať to argumentmi, podčiarkujúcimi postoj a historickosť našich predchodcov.

Musíme si pripomenúť, že zakladateľ si prial, aby jeho spoločníci boli naplnení Kristom a aby preto žili svoj stav kresťanov, ktorého prijali pri krste, pretože: *«Všetci pokrstení sú zaodiati jeho duchom, ale nie všetci konajú jeho diela. Každý sa teda musí usilovať podobáť sa nášmu Pánovi, vzdať sa od zásad sveta, spájať sa láskou a skutkami s príkladom Božieho Syna, ktorý sa stal človekom ako my, aby sme boli nielen zachránení, ale ako On, aj zachraňujúcimi»* (Coste XII, s. 113, 196. konferencia), lebo pre toto ste prišli do spoločnosti: aby ste boli dobrí kresťania a nasledovali Krista.

Dcéram kresťanskej lásky povedal doslovne: *«Ak budete verne žiť v duchu svojich pravidiel, budete dobrými kresťankami. Týmto som viac povedal, ako keby som sa bol vyjadril, že sa stanete dobrými rehoľníkmi. Ved' prečo vstupujú tol'ki do reholí, ak nie preto, aby sa stali dobrými kresťanmi a dobrými kresťankami?»* (Coste IX, s. 127, 15. konferencia). A čo bolo týmto pravidlom? Nič iné, ako láska citová a činná voči chudobným a opusteným, láska, ktorá bola vliata do našich sŕdc skrze vodu a Ducha.

Ide teda o život podľa krstných záväzkov, pretože: *«Milosť, ktorú sme prijali pri krste, vnuká túto túžbu. Áno, duch nášho Pána dáva tú istú náklonnosť k čnosti, ako prirodzenosť k neresti»*. (Coste XII, s. 197-198, 203. konferencia). Pridáva: *«Misionársky stav je apoštolský stav, ktorý podobne ako u apoštolov, spočíva v opustení a zanechaní všetkého a nasledovaní Ježiša Krista a v túžbe stať sa skutočnými kresťanmi»*. (Coste XI, s. 163, 110. konferencia).

Preto v praxi nemožno zrušiť spojenie medzi poddajnosťou Duchu Svätému a cestou nasledovania Ježiša Krista, ktorého blízkosť a dobrota žiaria v jeho evanjeliu a v apoštolskom učení. Blízkosť Krista k ľuďom a dôvera, ktorú pociťovali telesne a duchovne chudobní, im

umožňovala priblížiť sa k nemu, ktorý bol plný milosrdenstva, ľútosti a súcitu. Takto konal znamenia a zázraky, odpúšťal hriechy a navracal zdravie chorým.

Na záver tejto časti môžeme povedať, že «byť v Kristovi» sa rovná «byť v Duchu». Toto je kľúčový bod, ktorý pomáha spoznať kvalitu duchovného a apoštolského života svätého Vincenta, ktorý zvykol hovoriť: «*Vžime sa do jeho ducha, aby sme sa vžili do jeho skutkov, pretože to nie je všetko, robiť dobro, ale treba to dobre robiť*». (Coste XI, s. 53, 35. konferencia), čo sa stotožňuje s evanjelistom: «*Dobre robí všetko...*» (Mk 7, 37).

VERNOSŤ KRISTOVU DUCHU

Kto by nevedel, že ovzdušie, ktoré nás v súčasnosti obklopuje, nakazuje a preniká autentického ducha misie a charity? Preto sa musíme chrániť súčasného nebezpečenstva, aby sme sa nespreneverili duchu zdedeného po Zakladateľovi. Každá doba má svoje cykly prílivu a odlivu, napredovania a ústupu.

Svätý Vincent sa pokúšal nájsť vhodné riešenie na pohromy, ktoré sa valili na Cirkev a vtedajšiu spoločnosť. Zároveň upozorňoval svoje kongregácie na nebezpečenstvá, ktoré by mohli pokaziť plány v oblasti misie a charity, keby sa tieto nestavali proti prúdom doby, ktoré sa tvorili z túžby po novote. Svoj duchovný a pastoračný prospech zakladal na úsilí o evanjeliového ducha.

Konzumizmus a hedonizmus našej doby sú permanentnou skúškou pre tých, ktorí sa rozhodli nasledovať Krista radikálne, čo si žiada odumrieť egoizmu, ktorý je pôvodom všetkého zla a konfliktov medzi bratmi. Únava, lenivosť a chýbajúca vernosť danému slovu sú dnes na dennom poriadku kvôli nedostatku vytrvalosti a prehnaným túžbam protirečiacim slobode Božích detí, ktorých prednostným povolaním je húževnato sa usilovať o svätosť.

Hoci svätý Vincent presne nespomenul túto vetu svätého Pavla, mal ju na mysli: «*Ak žijeme v Duchu, podľa Ducha aj konajme*» (Gal 5, 25). Nezáleží na protirečeniach, ktoré môžu nastať, pretože nás nič nemôže odlúčiť od Kristovej lásky a zabrániť nám vychutnávať ovocie jeho Svätého Ducha akými sú radosť, zhovievavosť, láskavosť, zdržanlivosť. Toto sa môže zdať zvláštne v očiach človeka, ktorý je otrokom seba samého a klamov tohto pomíňajúceho sa sveta, ale skúsenosť poukazuje na to, že nikto nie je šťastnejší, slobodnejší, účinnejší alebo presvedčujúcejší ako misionár, ktorý vedený duchom Ježiša Krista obetuje svoj život z lásky.

Stačí citovať len jeden súčasný pápežský dokument. Pozrime sa na názor pápeža Pavla VI., ktorý uviedol vo svojej apoštolskej exhortácii *Evangelií nuntiandi*: «*Svet od nás žiada a očakáva jednoduchý život, ducha modlitby, lásku ku všetkým a zvlášť k malým a chudobným, chce od nás poslušnosť a pokoru, vnútornú slobodu a sebazápor. Bez týchto znakov svätosti naše slová len ťažko preniknú do srdca súčasného človeka, naopak, hrozí nebezpečenstvo, že to budú len prázdne a jalové slová.*» (č. 76)

Ešte pred ním svätý Vincent povedal niečo podobné: *«Urobme, čo sme si zaumienili. Nebudú nám veriť, ak nebudeme svedčiť o láske a súcite voči tým, od ktorých chceme, aby nám verili»*. (Coste I, s. 295, List Antonovi Portailovi).

Roky, ktoré nás delia od veľkého svätca lásky, nie sú ani dôvodom, ani zámienkou, aby sme nemali účasť na jeho charizme a duchu lásky, pretože prameň milosti je nevyčerpatelný a jeho dna sa nedotkneme ani v čase, ani v priestore. Každý nasledovník svätého Vincenta je zodpovedný za to, aby nenechal vyhasnúť oheň lásky, ale aby odovzdal fakľu apoštolskej horlivosti budúcim generáciám pre dobro Cirkvi a chudobných. Niet pochybností, že budúcnosť Vincentskej rodiny závisí od spôsobu, akým bude pestovať ducha, v ktorom a pre ktorý sa zrodila, žijúc v úzkom spojení s osobou Ježiša, evanjelizátora chudobných, prameňa radosti a apoštolského dynamizmu.

Otázky pre osobnú a spoločnú úvahu

1. Poznám skutočne ducha svätého Vincenta de Paul alebo som ho zúžil/a na obyčajnú informáciu bez morálneho, či pastoračného záväzku voči Cirkvi a svetu?
2. Môže Vincentská rodina žiť poslušnosť Duchu Svätému bez toho, aby sa zaodiala Kristom jednoduchým, pokorným a plným horlivosti za Otcovu slávu a za príchod jeho Kráľovstva? Žijeme súčasne oboje?
3. Ako svojimi slovami a životom svedčím o fakte, že mať, či nemať evanjeliového ducha je otázkou života alebo smrti spoločenstva a každého jej jednotlivého člena?

Napísal P. Antonino Orcajo, CM, Madridská provincia, Španielsko

Preklad: Medzinárodné prekladateľské centrum, Materský dom dcér kresťanskej lásky